

RAAP-NOTITIE 1371

Plangebied Park Vronesteijn

Gemeente Leidschendam-Voorburg

**Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en
inventariserend veldonderzoek**

Colofon

Opdrachtgever: gemeente Leidschendam-Voorburg

Titel: Plangebied Park Vronesteijn, gemeente Leidschendam-Voorburg; archeologisch vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: oktober 2005

Auteur: Y. Henk

Bestandsnaam: L:\QXPress\Notities\2005\VOVH\N01371-VOVH.doc

Projectcode: VOVH

Projectleider: Y. Henk

Projectmedewerker: drs. F. Stevens

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: nog niet beschikbaar

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet beschikbaar

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: 13516

Autorisatie: drs. P. Deunhouwer

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2005

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

Samenvatting

In opdracht van de gemeente Leidschendam-Voorburg heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 7 september 2005 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in verband met de geplande bouw van een nieuw scoutingcentrum aan de Vliet in Park Vronesteijn in de gemeente Leidschendam-Voorburg. Doel van dit onderzoek was eventueel aanwezige archeologische resten op te sporen en, voor zover mogelijk, een eerste indruk te geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging ervan.

Tijdens het veldonderzoek is door middel van boringen in een grid van 10 bij 20 m één archeologische vindplaats aangetroffen in het noordwestelijke deel van het plangebied. Hier zijn in 2 boringen archeologische indicatoren waargenomen in de top van het bodemprofiel (tussen ca. 0,30 en 1,10 m -Mv). Daarnaast zijn aanwijzingen voor de aanwezigheid van muurresten of fundamenten aangetroffen. De indicatoren houden mogelijk verband met een buitenplaats uit de Nieuwe tijd (18e-19e eeuw). De gaafheid en conservering van de vindplaats zijn matig. Het overgrote deel van de vindplaats valt buiten het plangebied. Gezien de periode waaruit de vindplaats stamt en de geringe mate van conservering, is de vindplaats waarschijnlijk niet behoudenswaardig.

Indien besloten wordt dat de aard van de vindplaats desalniettemin archeologisch onderzoek rechtvaardigt, kan eventueel bij de aanleg van het geplande scoutinggebouw een opgraving met beperkende voorwaarden uitgevoerd worden in het noordelijke deel van het plangebied.

1 Inleiding

1.1 Kader en doelstelling

In opdracht van de gemeente Leidschendam-Voorburg heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau op 7 september 2005 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in verband met de geplande bouw van een nieuw scoutingcentrum aan de Vliet in Park Vronesteijn in de gemeente Leidschendam-Voorburg. Dit archeologische onderzoek diende te worden uitgevoerd omdat realisatie van de plannen zou kunnen leiden tot aantasting of vernietiging van mogelijk aanwezige archeologische resten. Doel van het onderzoek was het opsporen van deze resten en, indien mogelijk, een eerste indruk geven van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging ervan.

1.2 Plangebied

Het plangebied (ca. 560 m²) ligt aan de noordelijke oever van de Vliet, ten westen van de Hofstadlijn (figuur 1). Het gebied staat afgebeeld op kaartblad 30G van de topografische kaart van Nederland (schaal 1:25.000); de centrumcoördinaat is 86.198/454.700. Ten tijde van het onderzoek was het plangebied in gebruik als plantsoen.

1.3 Onderzoeksopzet en richtlijnen

Het onderzoek bestond uit een bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het veldonderzoek is beperkt gebleven tot een karterend booronderzoek.

Het bureau- en inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd volgens de hiervoor geldende normen en richtlijnen die zijn vastgelegd in het Handboek ROB-specificaties (Brinkkemper e.a., 1998). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), de instelling die het beheer heeft over de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA; <http://www.sikb.nl>).

Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

2.1 Methoden

Voorafgaand aan het veldonderzoek is een bureauonderzoek uitgevoerd om na te gaan of er reeds archeologische vondsten uit het plangebied geregistreerd staan en om ten behoeve van het veldwerk de landschappelijke (geologische en bodemkundige) kenmerken alsmede de gespecificeerde archeologische verwachting te bepalen. In het kader van het bureauonderzoek zijn verschillende bronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst).

Om inzicht te krijgen in het voorkomen van archeologische vindplaatsen in of nabij het plangebied is naast het ARCHEologisch Informatie Systeem (ARCHIS) van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) te Amersfoort tevens de Cultuurhistorische Hoofdstructuur van de provincie Zuid Holland (CHS: chs.zuid-holland.nl) geraadpleegd.

2.2 Resultaten

Geologie en geomorfologie

Op de Vereenvoudigde geologische kaart van Den Haag en omstreken staat het plangebied als Jonge Zeeafzettingen afgebeeld, op de oostelijke flank van een strandwal, afgedekt met Oud Duinzand of opgebracht zand (NITG-TNO, 1997: code 7). Gezien de toewijzing aan jonge zeeafzettingen (Afzettingen van Duinkerke en Hollandveen) zal het in het plangebied waarschijnlijk om opgebracht zand gaan, aangezien deze jonger zijn dan de Oude Duinen. Volgens de geomorfologische kaart bestaat de bodem in het plangebied uit een vlakte van getijafzettingen (Stiboka, 1977: code 2M35).

Bodem

De bodem in het plangebied bestaat uit zeekleigronden: kalkarme leek/woudeerdgronden: zavel met profielverloop 3, 3 en 4, of 4 (Stiboka 1982: code pMn56C). De ligging van het plangebied aan de oevers van de Vliet duidt erop dat het ook om rivierkleigronden in plaats van zeekleigronden kan gaan.

Archeologie

In ARCHIS staan 2 archeologische vindplaatsen geregistreerd binnen een straal van 300 m rondom het plangebied. Het betreft een terrein van archeologische betekenis (CMA-code 30G-006) ten noordoosten van het plangebied (AMK-nummer 7497): een hofstede daterend uit de Late Middeleeuwen en

Nieuwe tijd (Leeuwesteijn). De tweede vindplaats bevindt zich op minder dan 100 m ten oosten van het plangebied, waar een neolithische bijl is gevonden die toegewezen wordt aan de Vlaardingencultuur (ARCHIS-waarnemingsnummer 24241).

Gelet op de ligging van het plangebied aan de noordwestelijke oever van de Vliet, is een aantal terreinen van hoge archeologische waarde dat iets verder weg ligt, eveneens interessant. Voorburg is de locatie van de Romeinse nederzetting *Forum Hadriani*, dat circa 1,7 km ten zuidwesten van het plangebied ligt (CMA-code 30G-001). Noordelijk van het plangebied ligt een aantal terreinen van hoge archeologische waarde waar resten van het Corbulo-kanaal zijn aangetroffen (CMA-codes 30G-027 t/m 30G-031). Deze terreinen bevinden zich allemaal aan de noordwestelijke oever van de Vliet (figuur 1), hetgeen erop kan wijzen dat dit kanaal ook in het plangebied kan liggen, hoewel vermoed wordt dat het kanaal zich, evenals een erlangs gelegen Romeinse weg, ter hoogte van het plangebied aan de oostkant van de Vliet bevindt (Jansen & De Visser, 2003). Dit is echter gebaseerd op het extrapoleren van de vermoedelijke loop van het kanaal. Ten zuiden van de Vliet zijn tot nog toe geen sporen van het kanaal aangetroffen. Het is mogelijk dat de loop van de Vliet en die van het kanaal (min of meer) samenvallen vanaf het punt waar de veronderstelde loop van de laatste de bedding van de Vliet kruist (figuur 1).

Historische geografie

Volgens de CHS ligt het plangebied in een deel van Voorburg dat in de periode 1850-1950 aangelegd is. Aan het gebied is op de CHS een hoge landschappelijke en historische waarde toegedeeld. In (de onmiddellijke omgeving van) het plangebied bevinden zich volgens de CHS geen (resten van) historische gebouwen of complexen van betekenis.

Park Vronesteijn is genoemd naar de voormalige buitenplaats 'Buitenrust' dat door de eigenaar in 1870 werd omgedoopt in 'Nieuw-Vronesteyn' (www.leidschendam-voorburg.nl). De buitenplaats lag in wat nu de wijk Park Vronesteijn is en werd in 1930 afgebroken ten behoeve van de aanleg van deze wijk. Op de kadastrale minuut uit 1832 (www.dewoonomgeving.nl) is naast Vronesteijn tevens een tweede buitenplaats te zien, genaamd '*maison de Vreeburg*'. De gebouwen van dit landgoed liggen net ten noorden en oosten van het plangebied (figuren 1 en 2).

De ouderdom van noch Vronesteijn, noch Vreeburg is bekend, maar op de Kaart van het Hoogheemraadschap Delfland van Cruqius uit 1712 (Canaletto, 1977) is te zien dat de percelen in deze periode reeds bebouwd waren. Op Prins Maurits' kaart van Rijnland en omliggend gebied uit 1614 (Zandvliet, 1989) staat geen bebouwing in de directe omgeving van het plangebied afgebeeld. De buitenplaatsen Vronesteijn en Vreeburg (of voorgangers ervan) dateren dus tussen 1614 en 1712. Met name de oudere versies van deze landhuizen waren, in weerwil van hetgeen de naam doet vermoeden, meestal vrij bescheiden van opzet: een huis met een aantal herenkamers, maar tevens woonruimte voor de boer, gelegen naast een boomgaard nabij de Vliet (Tromp, 1988).

Het is onbekend wanneer Vreeburg afgebroken is, maar station Leidschendam-Voorburg, dat op een spoordijk ligt die (deels) op het hoofgebouw van Vreeburg aangelegd is, is in 1908 geopend (www.stationsweb.brinkster.net). De afbraak van Vreeburg moet dus voor 1908 gebeurd zijn (figuur 1).

Archeologische verwachting

Volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW; ROB, 2000) geldt voor het plangebied een middelhoge kans op het aantreffen van archeologische waarden. Dit is gebaseerd op het feit dat het plangebied op de oostelijke flank van een strandwal ligt. Strandwallen waren vanaf het Neolithicum populaire locaties voor bewoning in een zeer nat landschap. De IKAW doet echter, in tegenstelling tot de CHS, geen gespecificeerde uitspraak over vindplaatsen en perioden.

Volgens de CHS geldt voor het plangebied een zeer grote kans op het aantreffen van archeologische waarden vanaf het Neolithicum en een redelijk tot grote kans op het aantreffen van resten vanaf de IJzertijd/Romeinse tijd.

Op grond van de ligging van het plangebied op een strandwal en de datering daarvan, gold bij aanvang van het veldonderzoek voor het plangebied een hoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit het Neolithicum. Op grond van de aanwezigheid van resten van het Kanaal van Corbulo langs de westelijke oever van de Vliet ten noordoosten van het plangebied gold bij aanvang van het veldwerk een zeer hoge archeologische verwachting voor dit kanaal en eventuele andere, met het kanaal geassocieerde overblijfselen uit de Romeinse tijd.

Ondanks de nabijheid van een aantal middeleeuwse hofsteden geldt voor het plangebied een lage archeologische verwachting voor vindplaatsen vanaf de Middeleeuwen. Tot slot is het mogelijk dat restanten van de buitenplaats Vreeburg uit de Nieuwe tijd in het plangebied voorkomen.

Het kan gaan om relatief kleine nederzettingen en lineaire objecten, meer bepaald het kanaal van Corbulo en de erlangs gelegen Romeinse weg, waarvan de meeste resten zich gezien de geologische situatie waarschijnlijk onmiddellijk in of onder de bouwvoor, op of in de getijdenafzettingen, of op of in de top van het strandwalzand bevinden.

3 Veldonderzoek

3.1 Methoden

Tijdens het veldonderzoek zijn zowel binnen als buiten het plangebied 9 boringen verricht. De boringen zijn in een verspringend grid van 20 bij 10 m in 2 zuidwest-noordoost georiënteerde raaien gezet. Een aantal boringen is gebruikt om het grid plaatselijk te verdichten (figuur 2). De boringen 6 t/m 9 zijn slechts tot maximaal 1,25 m -Mv gezet, omdat de basis van de in boring 4 vastgestelde archeologische laag zich op 1,0 m -Mv bevindt. Deze boringen zijn met een Edelmanboor met een grotere diameter uitgevoerd om de kans op het aantreffen van dateerbaar archeologisch materiaal te verhogen. Boring 8 is in het oostelijke deel van het plangebied gezet om te controleren of daar resten van bebouwing aanwezig zijn, ondanks het feit dat dit deel van het plangebied niet verstoord wordt (figuur 2). De gehanteerde methode wordt geschikt geacht voor het opsporen van de meeste in dit gebied te verwachten nederzettingsterreinen uit de periode Romeinse tijd t/m Nieuwe tijd. Deze methode is niet geschikt om verkavelingspatronen, graven en andere zeer lokale archeologische resten in kaart te brengen. Naast boringen is ook gebruik gemaakt van een prikstok om eventuele muurresten of funderingen van de gebouwen van landgoed Vreeburg te lokaliseren.

Er is geboord tot maximaal 4,0 m -Mv met een Edelmanboor met een diameter van 7 cm, een Edelman met een diameter van 12 cm en een gutsboor met een diameter van 3 cm. De boringen zijn lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) beschreven en met meetlinten ingemeten (x- en y-waarden). Van alle boringen is de hoogte met een waterpastaestel ingemeten, waarbij de hoogte is herleid van NAP-bout 030G0149 in de gevel van het pand aan het Oosteinde 196 te Voorburg (0,859 m +NAP). Het opgeboorde materiaal is in het veld gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, metaal, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken). Er zijn geen monsters genomen.

3.2 Resultaten

Geologie en bodem

Het plangebied bestaat globaal uit 2 delen (figuur 2 en bijlage 1). De overgang ligt ongeveer ter hoogte van de denkbeeldige lijn door de boringen 2 en 6. In het noordwestelijke deel komen getijdeafzettingen voor, bestaande uit Hollandveen en Afzettingen van Duinkerke op Oude Duin- en Strandzanden. In

het zuidoosten van het plangebied zijn deze getijdeafzettingen afwezig. Hier bevinden zich beddingafzettingen die te maken hebben met activiteiten van de Vliet, voordat de oevers daarvan gekanaliseerd werden. Bovendien is de bodem hier tot grote diepte verstoord, waarschijnlijk tijdens de aanleg van de kademuren langs de oevers van de Vliet en bij het uitgraven van het in het plangebied gelegen haventje

Het gehele plangebied is afgedekt door een pakket verstoorde en/of opgebrachte grond. De diepte van deze verstoring wisselt, maar kan aanzienlijk zijn (max. 2,15 m -Mv). Het gebied langs de oevers van de Vliet is vanaf de Middeleeuwen herhaaldelijk opgehoogd en de bovengrond bestaat uit meerdere, verschillend gekleurde, puinhoudende zandlagen die deze verschillende ophogingfasen representeren.

Onder dit antropogene pakket liggen komafzettingen, waarschijnlijk lagunair van oorsprong. Deze bestaan uit grijze tot bruingrijze klei met plantenresten en humus, afgezet op veen. De top van de komafzettingen varieert per boring sterk: tussen 1,30 en 2,35 m -Mv. Ze zijn afgedekt met de antropogene zandlagen. Deze lagen hebben er voor gezorgd dat de komafzettingen aan inklinking onderhevig zijn geweest. De veenlaag in het plangebied is eveneens sterk gecompriemd en zeer compact van structuur, hetgeen aan deze inklinking te wijten is. Op hun beurt liggen de komafzettingen op Oude Duin- of Strandzanden. De diepte waarop dit zand is aangetroffen, varieert van 2,60 m -Mv in boring 3 tot 3,75 m -Mv in boring 1. De top van het duin- of strandzand lijkt in noordwestelijke richting steeds hoger in het bodemprofiel te komen, hetgeen in overeenstemming is met het feit dat het plangebied op de oostelijke flank van een strandwal ligt.

Archeologie

Tijdens het veldonderzoek zijn in 3 van de 9 boringen archeologische indicatoren aangetroffen (figuur 2).

boring	indicatoren	diepte in cm -Mv
4	houtskool, verbrand bot, schelp, puin,	30-90
7	mortel	40-50
7	aardewerk	50-80
7	aardewerk, glas	80-110
8	pijpensteel	25

De meeste archeologische indicatoren zijn aangetroffen in de top van de waarschijnlijk opgebrachte zandlagen, in een zeer donkergrijze, humusrijke zandlaag (boring 4) in het noordwesten van het plangebied. Oorspronkelijk was voor het veldwerk een aantal van 5 boringen begroot. Omdat alleen in boring 4 archeologische indicatoren zijn aangetroffen en dit onvoldoende uitsluitsel gaf over de aard en kwaliteit van de mogelijke vindplaats, zijn de boringen 6 t/m 9 gezet. Ter hoogte van boring 6 is de bodem zwaar verstoord en mogelijk vervuild. In de boringen 7, 8 en 9 is een laag aangetroffen die lijkt op de laag

in boring 4 die aanleiding gaf tot uitbreiding van het aantal boringen. Boring 9 is moest op 0,70 m -Mv gestaakt worden vanwege een ondoordringbare laag (mogelijk een muurrest of fundering). Aanvullend onderzoek in de omgeving van boring 9 met behulp van een prikstok leverde aanwijzingen op voor een ondoordringbare laag op circa 0,70 cm -Mv.

Tussen de boringen 3 en 9 moet zich volgens de kadastrale minuut uit 1832 de zuidoostelijke muur van een (bij)gebouw van Vreeburg bevinden. Dit is met de prikstok onderzocht. Circa 9,50 tot 11,50 m ten noordwesten van boring 3 is inderdaad een bijna ondoordringbare puinlaag aangetroffen die een restant van deze muur kan zijn (figuur 2).

Op grond van de resultaten van het bureauonderzoek en het aanvullende veldonderzoek lijkt het te gaan om een concentratie archeologisch materiaal uit de Nieuwe tijd (vindplaats 1). Gezien de plaats van de boringen ten opzichte van de op de kadastrale minuut uit 1832 afgebeelde gebouwen, is het zeer waarschijnlijk dat het gaat om resten behorende tot het landgoed Vreeburg (figuur 2). Het deel van de vindplaats dat binnen het plangebied ligt, heeft waarschijnlijk een omvang van slechts circa 120 m². De (resten van de) gebouwen die met vindplaats 1 geassocieerd worden, bevinden zich grotendeels ten noorden en oosten van het plangebied. Alleen de noordwestelijke rand van het plangebied doorsnijdt de zuidelijke muur van één van de gebouwen van Vreeburg. De archeologische laag die in de boringen 4, 6 en 8 is aangetroffen, bestaat voornamelijk uit afval en heeft mogelijk te maken met de aanwezigheid van een tuin of erf.

Vindplaats 1 - RAAP-objectnummer VOVH 01

1. **ARCHIS-waarnemingsnummer:** bij publicatie(nog) niet bekend
2. **ARCHIS-onderzoekscade:** 13516
3. **Coördinaten:** 86.198/454.700; **Kaartblad:** 30G
4. **Gemeente:** Leidschendam-Voorburg; **Toponiem:** Park Vronesteijn
5. **Maaiveld:** plantsoen
6. **Geomorfologie:** komafzettingen op duin- of strandzand en ophogingslagen
7. **Hoogte maaiveld t.o.v. NAP:** circa 0,25 m +NAP
8. **Complextype:** nederzetting (buitenplaats)
9. **Datering:** Nieuwe tijd (18e-19e eeuw)
10. **Vondsten:** uitsluitend vondsten uit boringen (VOVH 04, 07 en 08)
11. **Diepteligging archeologische laag/vondsten:** ca. 30-110 cm -Mv
12. **Globale omvang vindplaats:** binnen het plangebied ca. 120 m²

In het zuidoostelijke deel van het plangebied, ten zuidoosten van de lijn door de boringen 2 en 6, zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen aangetroffen. Dit deel van het terrein is volgens de kadastrale minuut niet bebouwd geweest. De bodem is in dit deel van het plangebied tot grote diepte verstoord, grotendeels door de aanleg van kademuren en het haventje langs de oevers van de Vliet.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Conclusies

Deels in overeenstemming met wat verwacht werd op basis van het bureau-onderzoek is in het plangebied tijdens het archeologisch vooronderzoek een archeologische vindplaats uit de Nieuwe tijd aangetroffen.

De vindplaats valt slechts voor een deel binnen het plangebied (ca. 120 m²). Het betreft een deel van landgoed Vreeburg. Het gaat bij de vondstlaag om een laag sterk humeus zand met verbrand bot en schelpresten: mogelijk een afvallaag. Daarnaast zijn aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van muurresten ten noordwesten van het plangebied. In het noordwestelijke deel de vindplaats (ten noordwesten van de lijn tussen de boringen 2 en 6) zijn geen bodemverstoringen dieper dan de bouwvoor waargenomen. Verder is er (verbrand) botmateriaal, aardewerk en glas aanwezig.

Ondanks de aanwezigheid van muurresten en een laag met archeologische indicatoren is de mate van gaafheid en conservering van de vindplaats waarschijnlijk matig. In het overige deel van het plangebied zijn geen archeologische resten aangetroffen.

4.2 Aanbevelingen

Vindplaats 1

De gebouwen van Vreeburg, voor zover de resten daarvan geconserveerd zijn, bevinden zich grotendeels buiten het plangebied. Alleen in het noordwestelijke deel van het plangebied is er een kans dat muurresten bij de voorgenomen bouwwerkzaamheden verstoord worden. Indien behoud of documentatie van deze muurresten wenselijk wordt geacht, kan eventueel een opgraving onder beperkende voorwaarden in het noordelijke deel van het plangebied overwogen worden (figuur 2).

Het overige deel van het plangebied

In het overige deel van het plangebied zijn geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen aangetroffen. Hiervoor worden geen aanbevelingen gedaan voor vervolgonderzoek.

Met betrekking tot de bevindingen van onderhavig onderzoek dient contact opgenomen te worden met de provinciaal archeoloog (drs. R.H.P. Proos).

Literatuur

- Berenden, H.**, 1998. *De vorming van het land*. Van Gorcum, Assen.
- Brinkkemper, O., e.a. (redactie)**, 1998. *Handboek ROB-specificaties*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort.
- Jansen, B. & N. de Visser**, 2003. Romeinse wegen in Den Haag, gemeente Den Haag; een verwachtingsmodel en haalbaarheidsonderzoek. *RAAP rapport 940*. RAAP archeologisch Adviesbureau, Amsterdam.
- Kruikius, N. & J. Kruikius (Cruquius)**, 1712. *Kaart van het Hoogheemraadschap Delfland* (facsimile-uitgave 1977). Canaletto, Alphen aan den Rijn.
- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- NITG-TNO**, 1997. *Vereenvoudigde Geologische Kaart van Den Haag en omgeving, schaal 1:50.000*. Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen-TNO, Delft.
- ROB**, 2000. *Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) 2e generatie. Globale Archeologische Kaart van het continentale Plat. Archeologische Monumentenkaart*. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, Amersfoort (cd-rom).
- Stiboka**, 1977. *Geomorfologische kaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 30 's Gravenhage*. Stichting voor Bodemkartering/Rijks Geologische Dienst, Haarlem.
- Stiboka**, 1982. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 30 West 's Gravenhage, blad 30 Oost, 's Gravenhage*. Stichting voor Bodemkartering, Haarlem.
- Tromp, H.**, 1988. Over buitenplaatsen en de genoegens van weleer. T. Buitenhuis (red.); *Soeticheydt des buyten-levens. Buitenplaatsen langs de Vliet en omgeving* (p. 29-65). Delftse Universitaire Pers, Delft.
- Wolters-Noordhoff**, 1990. *Grote Historische Atlas van Nederland, schaal 1:50.000; Deel I: West Nederland 1839-1859*. Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.
- Zandvliet, K. (redactie)**, 1989. *Prins Maurits' kaart van Rijnland en omliggend gebied, door Floris Balthasar en zijn zoon Balthasar Florisz. Van Berckenrode in 1614 getekend*. Canaletto, Alphen aan den Rijn.

Gebruikte afkortingen

ARCHIS	ARCHEologisch Informatie Systeem
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
-Mv	beneden maaiveld
ROB	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek

Overzicht van figuren, tabellen en bijlagen

Figuur 1. Ligging plangebied en resultaten bureauonderzoek.

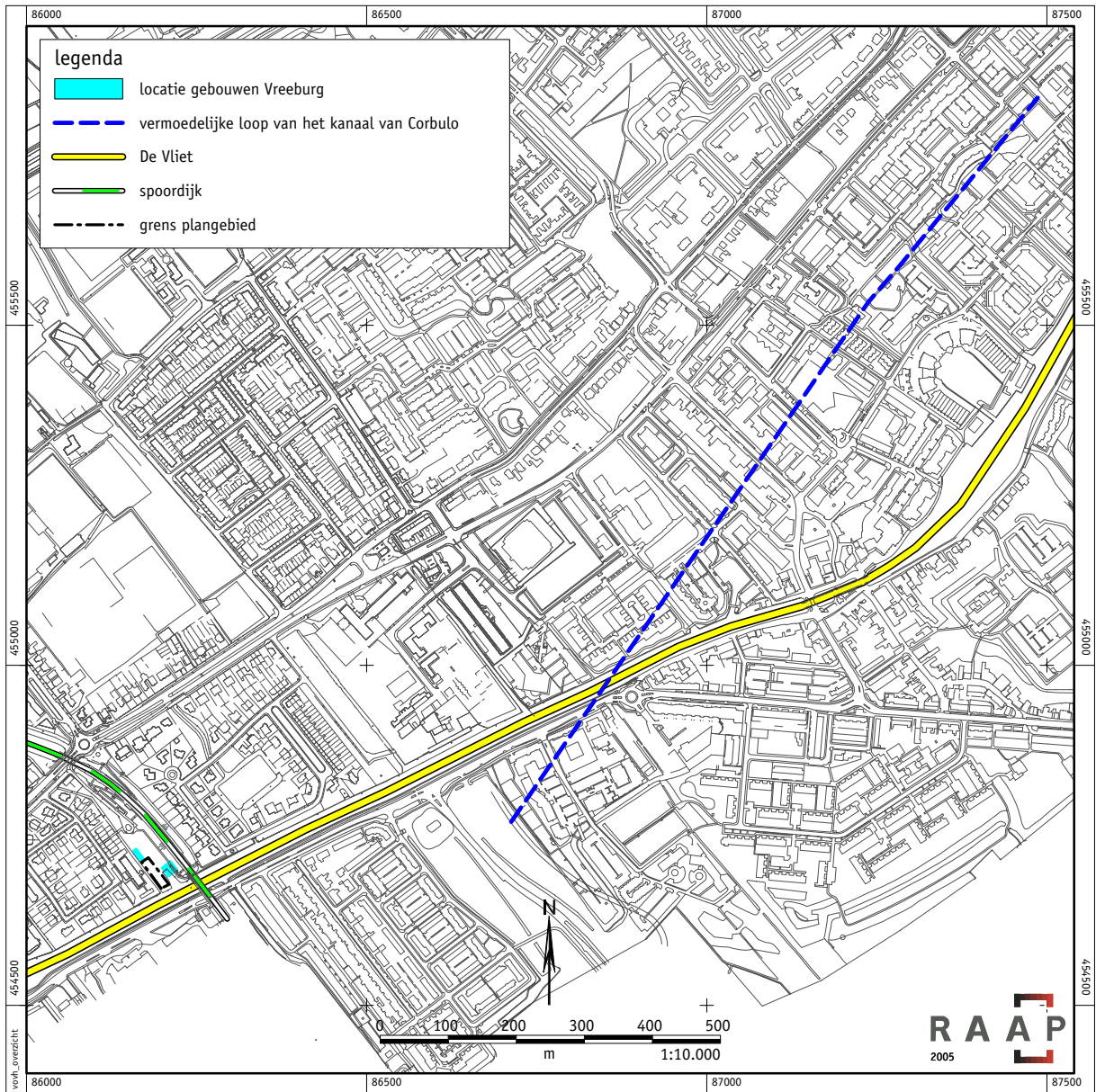
Figuur 2. Resultaten veldonderzoek.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

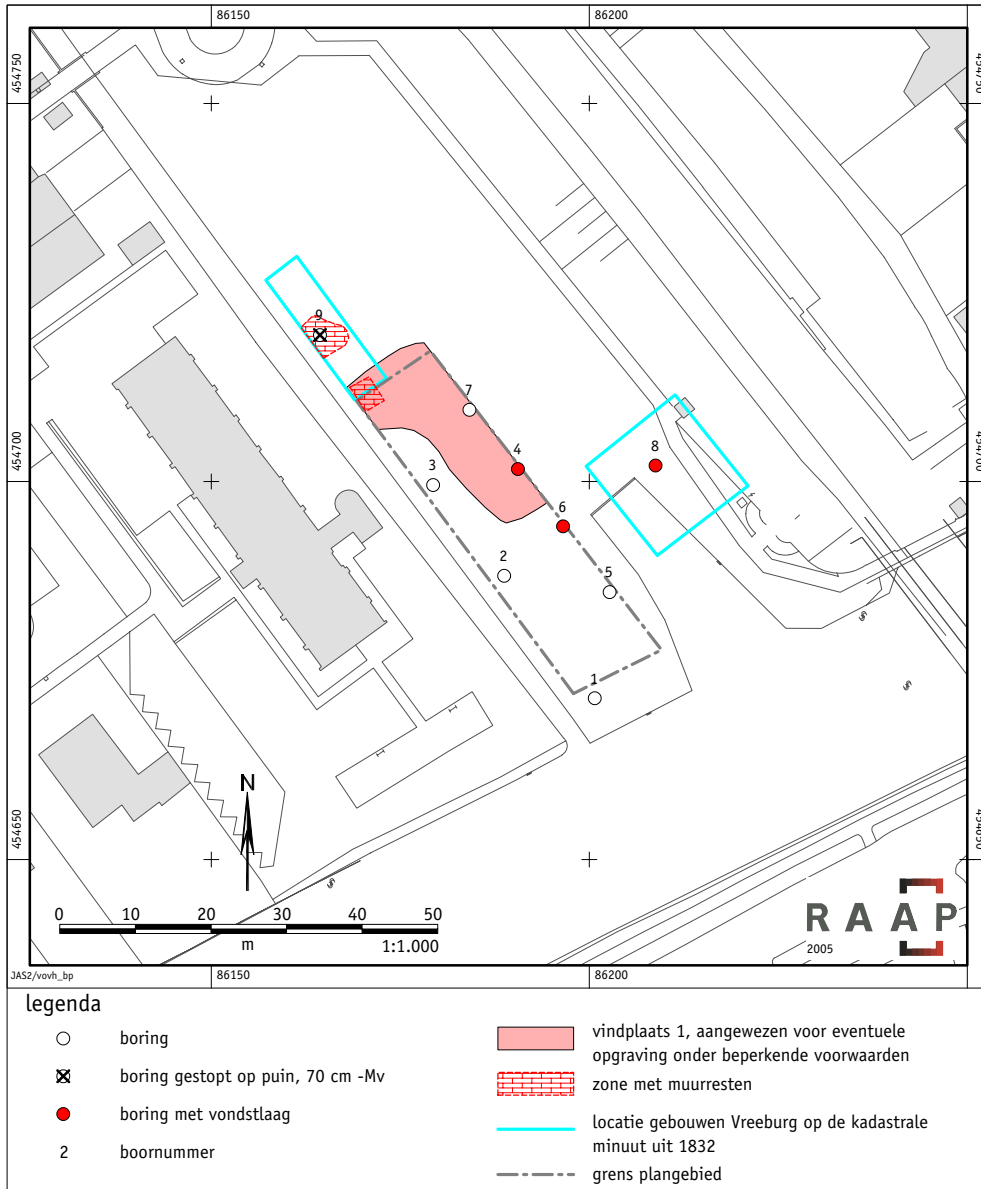
Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.



Figuur 1. Ligging plangebied en resultaten bureauonderzoek.

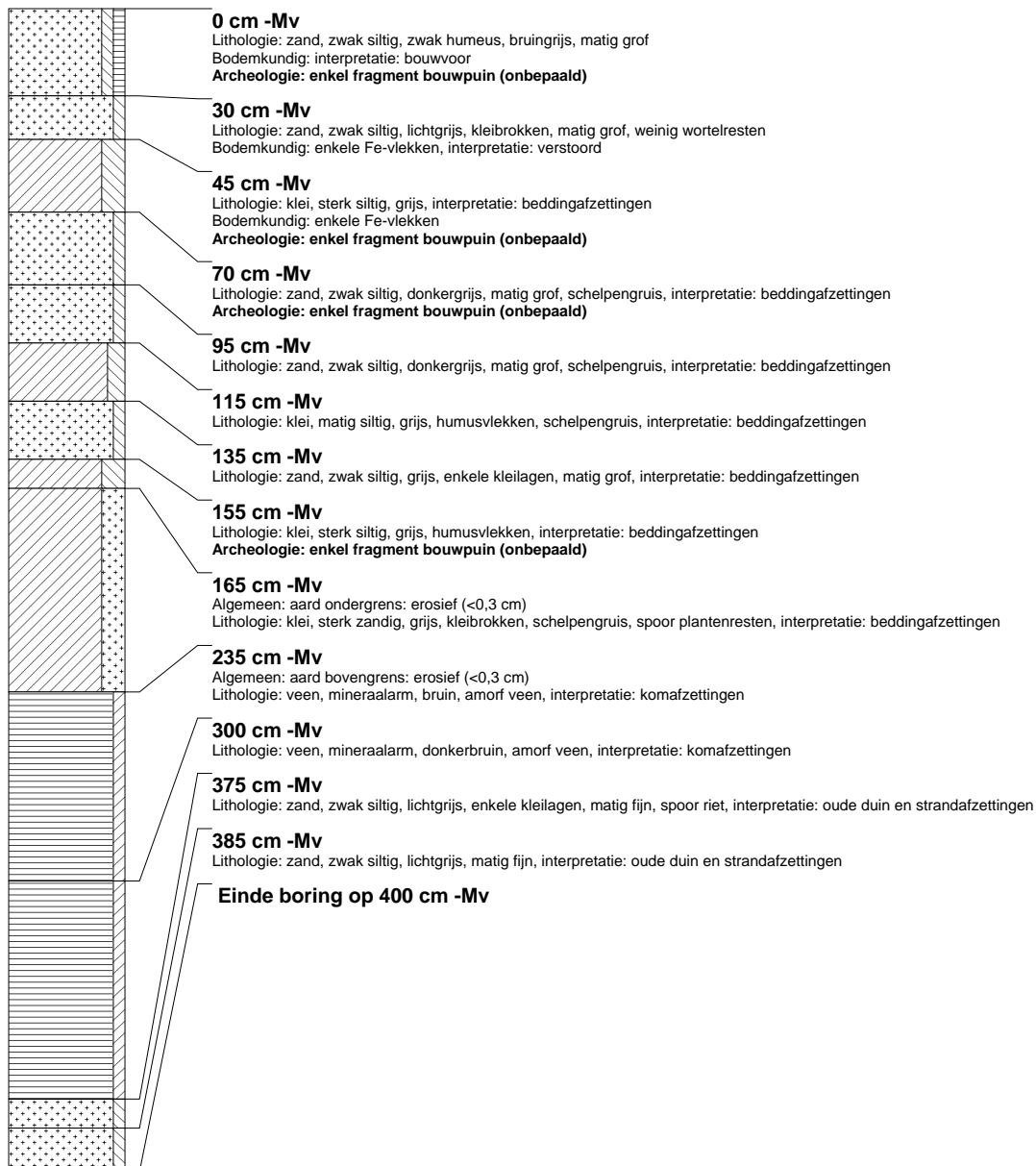


Figuur 2. Resultaten veldonderzoek.

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

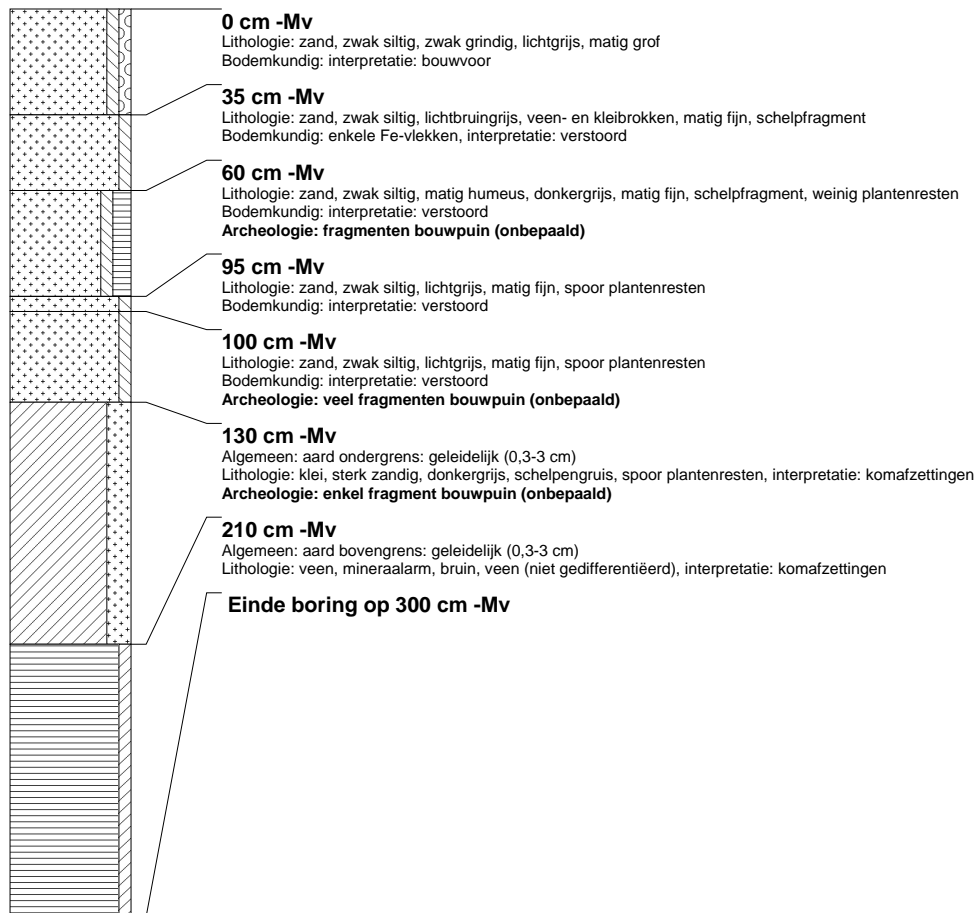
boring: VOVH-1

beschrijver: YH, FS, datum: 7-9-2005, X: 86.201, Y: 454.671, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 30G, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Voorburg, opdrachtgever: Gemeente Voorburg, uitvoerder: RAAP West



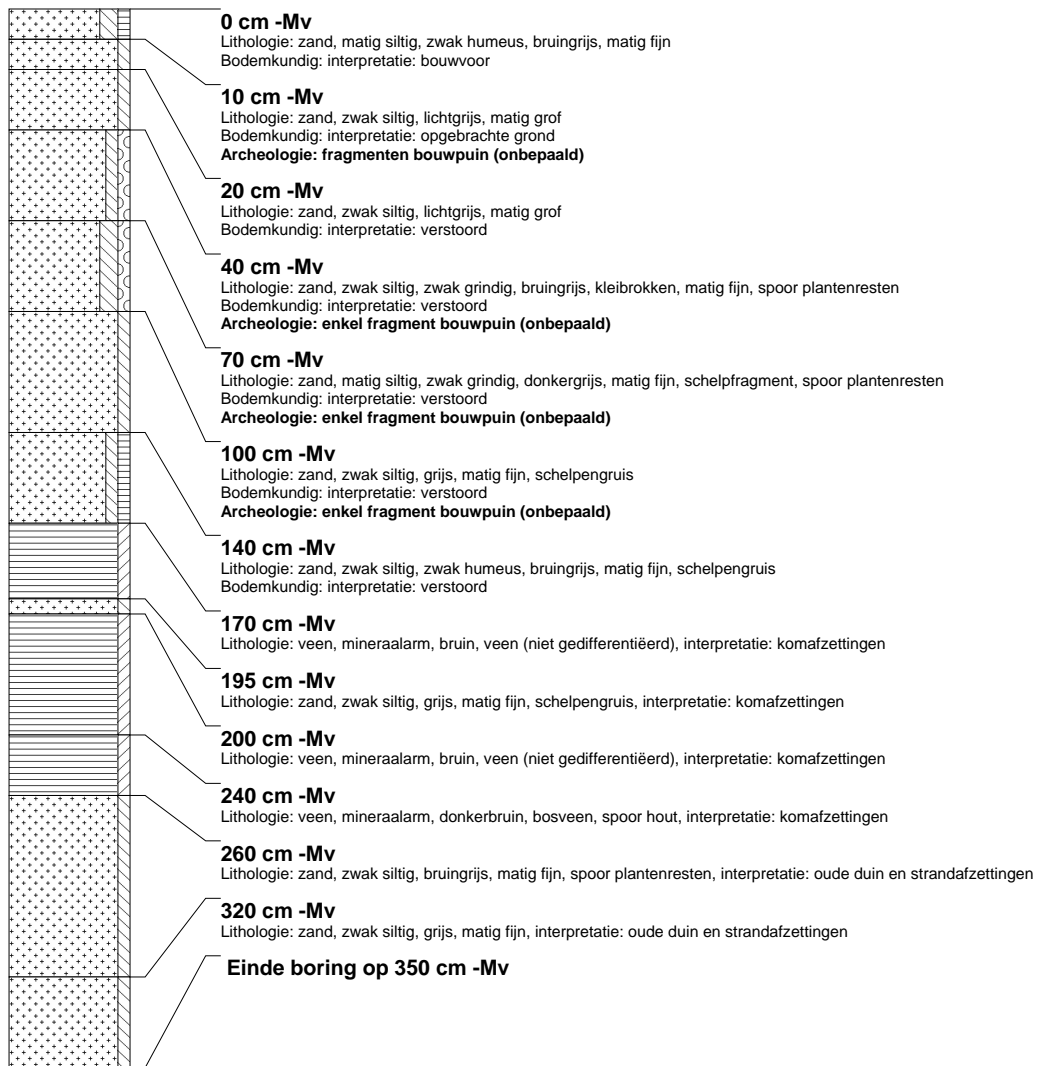
boring: VOVH-2

beschrijver: YH, FS, datum: 7-9-2005, X: 86.189, Y: 454.688, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 30G, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Voorburg, opdrachtgever: Gemeente Voorburg, uitvoerder: RAAP West



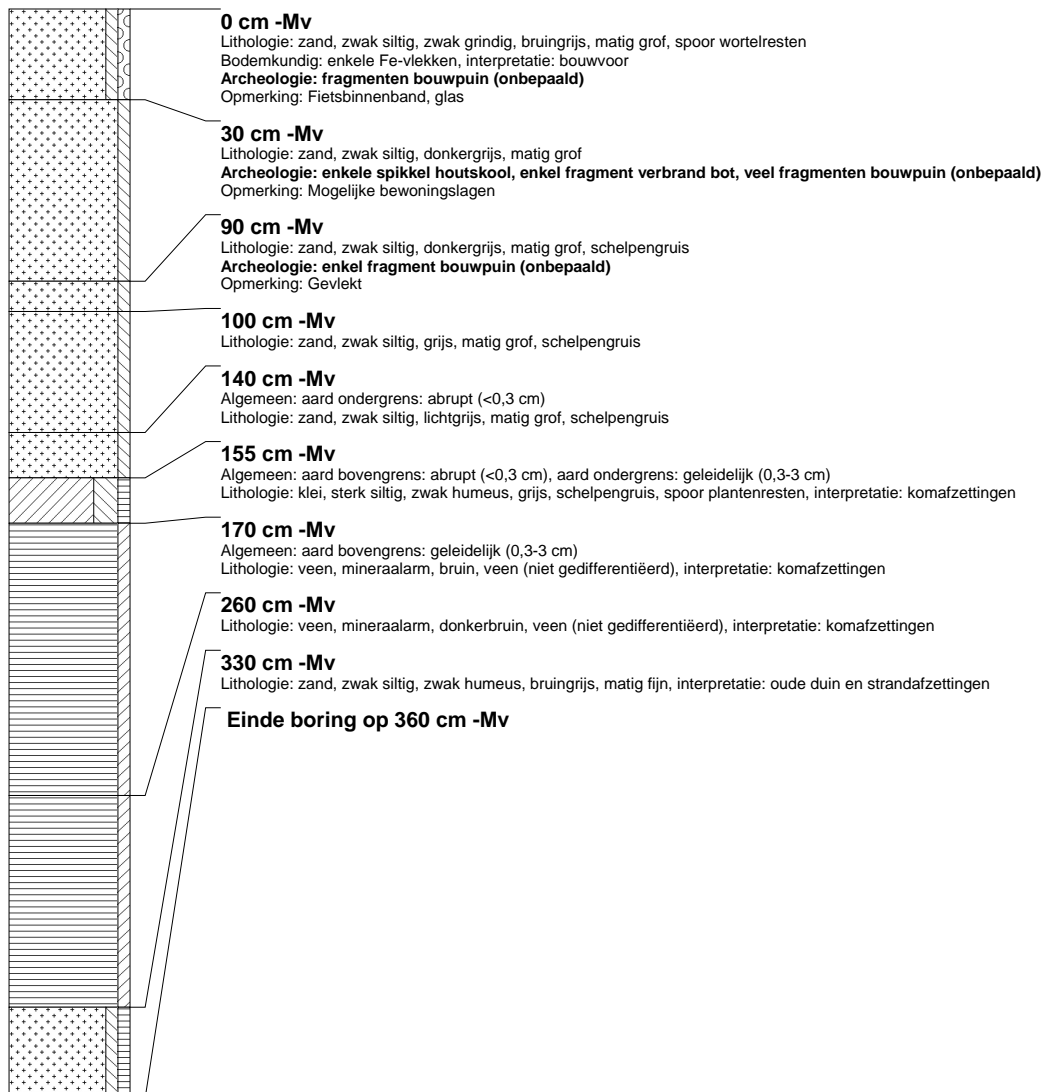
boring: VOVH-3

beschrijver: YH, FS, datum: 7-9-2005, X: 86.179, Y: 454.700, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 30G, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Voorburg, opdrachtgever: Gemeente Voorburg, uitvoerder: RAAP West



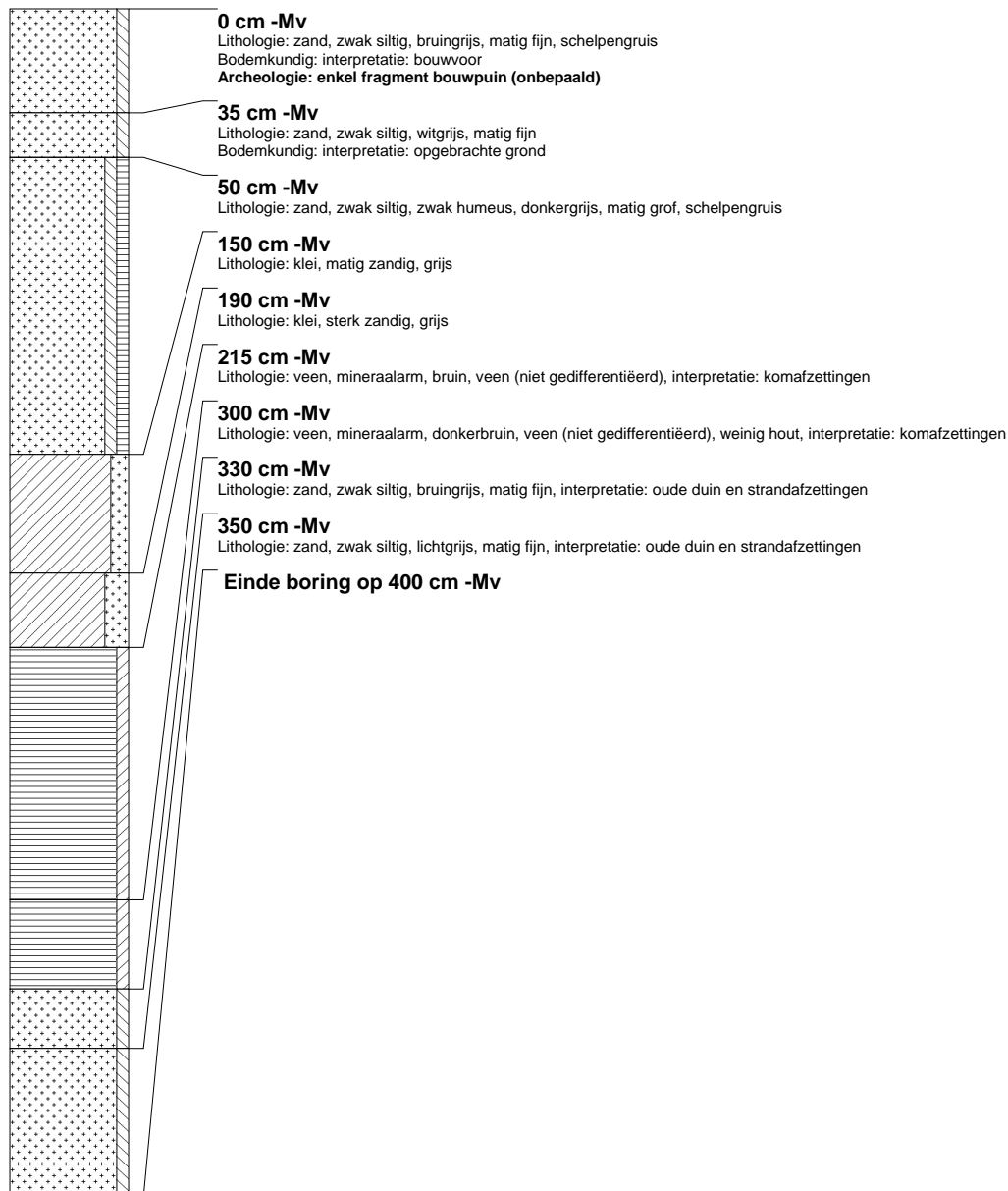
boring: VOVH-4

beschrijver: YH, FS, datum: 7-9-2005, X: 86.191, Y: 454.702, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 30G, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Voorburg, opdrachtgever: Gemeente Voorburg, uitvoerder: RAAP West



boring: VOVH-5

beschrijver: YH, FS, datum: 7-9-2005, X: 86.203, Y: 454.685, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 30G, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Voorburg, opdrachtgever: Gemeente Voorburg, uitvoerder: RAAP West



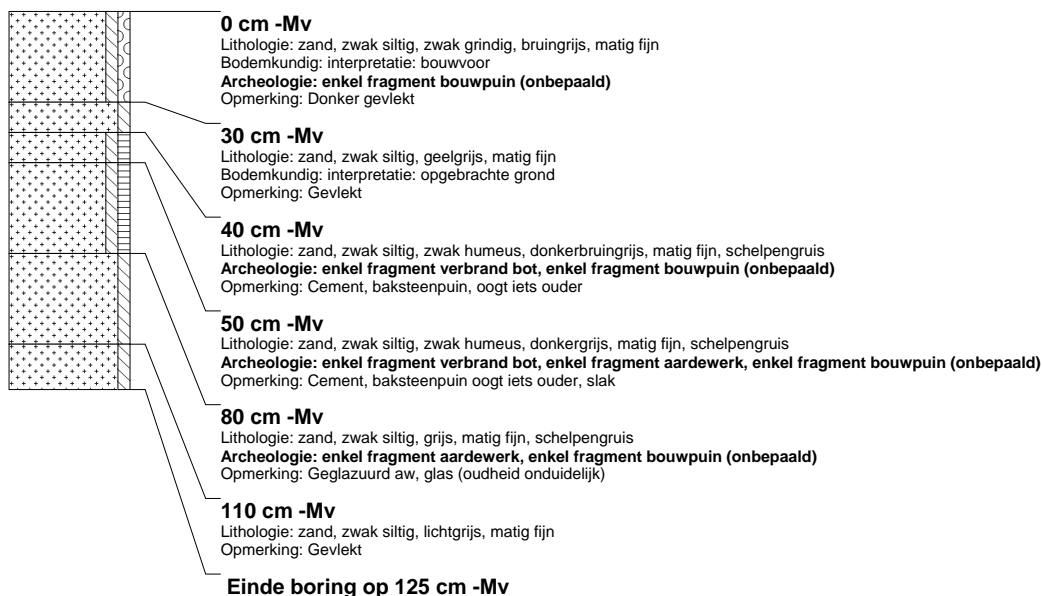
boring: VOVH-6

beschrijver: YH, FS, datum: 7-9-2005, X: 86.197, Y: 454.694, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 30G, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Voorburg, opdrachtgever: Gemeente Voorburg, uitvoerder: RAAP West



boring: VOVH-7

beschrijver: YH, FS, datum: 7-9-2005, X: 86.184, Y: 454.709, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 30G, boortype: Edelman-12 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Voorburg, opdrachtgever: Gemeente Voorburg, uitvoerder: RAAP West



boring: VOVH-8

beschrijver: YH, FS, datum: 7-9-2005, X: 86.209, Y: 454.702, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 30G, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Voorburg, opdrachtgever: Gemeente Voorburg, uitvoerder: RAAP West



boring: VOVH-9

beschrijver: YH, FS, datum: 7-9-2005, X: 86.164, Y: 454.719, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 30G, boortype: Edelman-7 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: plantsoen, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Zuid-Holland, gemeente: Voorburg, opdrachtgever: Gemeente Voorburg, uitvoerder: RAAP West

